

MYRS 24.01.2024 § 11

8/04.03.01/2024

Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Toimintalinja ja hallinnonala: TL 1/TEM

Erityistavoite: 1.2

Hakemusnumero: 403096

Hakija: Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy

Toteutusaika: 1.1.2024 – 30.6.2026

Toteuttamisalue: Pohjois-Pohjanmaa

Hankekuvaus (tarve, tavoitteet, toimenpiteet):

Alueen taloudellista tuottavuutta ja erityisesti TKI-intensiteettiä on tarve nostaa kohti Suomen ja Euroopan yleisen kehityksen tasoa. Alueella tarvitaan kykyä hyödyntää uuden tekoälyvallankumouksen tuomia liiketoimintamahdollisuuksia, jotka ovat kuluvan vuoden 2023 aikana kehittyneet laajemmin käyttökelpoisiksi.

Alueen liike-elämän omat resurssit ja kyky nähdä ja hyödyntää valmiiden tekoälyinnovaatioiden mahdollisuuksia ovat rajallisia. Hankkeella lisätään alueen elinkeinoelämän liiketoimintamahdollisuuksia ja käyttökelpoisten tekoälysovellusten nopeaa käyttöönottoa ja skaalaamista paikallisiin liiketoimintaan. Yritysten lisäksi tekoälyä lisätään turvallisesti kuntasektorille, edistetään digitalisaation hyödyntämistä TKI-toiminnassa sekä yksityisen ja julkisen sektorin haasteissa, kuten palveluiden kehittämisessä ja saavutettavuudessa. Hanke edistää jatkuvaa oppimista ja tarjoaa mahdollisuuksia löytää teknologiseen murrokseen liittyen uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Hankkeessa koillismaalaiset kunnat ja yritykset pääsevät verkostoitumaan ja testaamaan tekoälyn mahdollisuuksia ja käytäntöön viemistä. Hankkeessa pilotoidaan aivan uudenlaisia työvälineitä, joten hankkeen uutuusarvo on suuri. Hankkeessa tuotettu lisäarvo saadaan hyödyntämällä tekoälyteknologian potentiaalia nopeasti ja ketterästi

Hankkeen tavoitteena on tutustuttaa ja auttaa yrityksiä, kunnan työntekijöitä sekä kuntalaisia hyödyntämään tekoälyä omassa toiminnassaan. Tekoäly voi parhaimmillaan tehostaa yritysten prosesseja ja tuoda näin lisäarvoa liiketoimintaan. Hankkeessa alueen yritykset pääsevät innovoimaan uusia palveluita, tuotteita ja toimintamalleja.

Hankkeessa luodaan verkostoja kotimaisiin ja eurooppalaisiin digitaalisiin innovaatiokeskuksiin ja perustetaan digitaalisia alustoja (esim. Teams tai Discord), jossa asiasta kiinnostuneet pääsevät kommunikoidaan, saamaan ja jakamaan tietoa.

Tavoitteena on lisätä verkostomaista yhteistyötä yritysten, tutkimuslaitosten ja oppilaitosten kanssa ja parantaa Koillismaan digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntämisen TKI-intensiteettiä. Hankkeessa selvitetään alueelliset edellytykset muodostaa alueellinen yrityskehityksen keskittynyt temaattinen innovaatiokeskus esimerkiksi seudullisten kehittämissyhtiöiden kanssa. Lisäksi hankkeessa selvitetään mahdollisuuksia verkostoitua eurooppalaisten digitaalisten innovaatiohubien yhteistyöverkostoon (EDIH).

Toimenpiteet ja tulokset

Hanke rakentaa paikallisen tekoälyinnovaatioekosysteemin eri kohderyhmille suunnatuin tuotepajojen sarjoin, vetovoimaisin teemapäivin ja AI Fab Lab -toiminnan avulla. Koillismaan yritykset parantavat kilpailuasemaansa tekoälymurroksen aikakaudella ja kehittävät liiketoimintaansa uusien kyvykkyyksien avulla ja uusien kaupallisten tuotteiden kehittämiseksi sekä markkinoille pääsemiseksi. Yritykset ja kunnat saadaan mukaan kehittämään tekoälyosaamistaan rakentamalla verkostotyö toimijoiden näkökulmasta esimerkilliseksi ja vetovoimaiseksi.

Työpaketti 1: Tekoäly osaksi yritysten ja kunnan toimintaa

Työpaketin tavoitteita ovat innostaminen tiedon välittäminen alueen yrityksille, yrittäjiksi tähtääville ja kunnille. Tekoälyn mahdollisuuksia yrityksille ja kunnille tuodaan esiin laajasti tapahtumien ja teemapäivien avulla. Hanke järjestää toiminta-aikanaan kaksi (2) houkuttelevaa ja sisällöltään korkeatasoista teemapäivää vierailevine puhujineen. Teemapäivien toteuttamiseen varaudutaan hankkeen flat rate -kustannuksissa. Teemapäivien lisäksi hanke osallistuu ja tuottaa sisältöä monipuolisesti tapahtumiin, esimerkiksi alueen yrityskehittäjien järjestämiin yrittäjätapaamisiin, messuihin ja muihin soveltuviin tilaisuuksiin. Hanke järjestää toiminta-aikanaan 50 tuotepajaa uusimmista tekoälyteknologioista. Tuotepajojen tavoitteena on innovaatioekosysteemin konkretisoiminen tiedon vaihtamisella sekä uusien liiketoimintaideoiden, toimintamallien ja tuotteiden jalostamisella. Tuotepajoissa kokeillaan erilaisia tekoälysovelluksia ja innovoidaan käyttökohteita.

Työpaketti 2: Verkostoituminen

2.1 Verkostoituminen ja TKI

Hankkeessa kohtautetaan alueen yrityksiä tutkimus- ja koulutuslaitosten kanssa TKI-intensiteetin kasvattamiseksi ja osaavan työvoiman saatavuuden helpottamiseksi Koillismaalla. TP2:n toimenpiteitä toteutetaan sekä erillisinä verkostoitumistoimenpiteinä että osana TP1:n tuotepajoja ja tapaamisia sekä osana TP4 kuuluvan AI Fab Labin toimintaa. Hankkeessa rakennetaan sopivia verkostoitumisalustoja matalan kynnyksen periaatteen ja jatkuvuuden varmistamiseksi.

2.2 Verkostoitumisalustat

- Yrittäjien, asiantuntijoiden ja opiskelevien nuorten digitaalinen verkostoitumisalusta, esimerkiksi Discord, joka on EU:n alueella muun muassa tekoälyyn keskittyvien asiantuntijoiden käyttämä järjestelmä. Discord-alustaa on helppo ylläpitää ja noudattaa GDPR:ää (yritys ilmoittaa GDPR-sitoumuksestaan verkkosivuillaan: 4.1.2024). Jatkuvuuden turvaamiseksi verkoston moderaattorit haetaan toiminnan aikana. Mainonta ostopalveluin ja orgaanisesti hanketoiminnan osana. Hyödynnetään Naturpoliksen verkostoja ja viestintäpäällikön työpanosta sekä Kuusamon kaupungin seutukampuksen ja alueella toimivien koulujen ja korkeakoulujen verkostoja. 2/24-5/26.
- MS Teams-alusta: ”tekoäly kuntatyössä” kuntien digiasiantuntijoille sekä ”Tekoäly ja sivistys” -tiimi Koillismaan kasvatuksen ja opetuksen tekoälystä kiinnostuneelle henkilökunnalle. 1/25-5/25.
- EDIH-verkostoon osallistuminen. 8/24-5/26.
- The Fab Lab Network. AI Fab Lab -liittäminen ja toiminta. 8/24-5/25.
- AI Fab Labin jatkuvuuden turvaaminen uuden kerhon, yhdistyksen tai olemassa olevan organisaation osana. 2/24-7/26

Työpaketti 3 AI Fab Lab

Fab Lab on kansainvälinen, kaikille avoin innovaatiokonsepti, jonka paikallinen esine- ja varaosatuotanto uudistetaan hankkeessa. AI Lit ja käynnistynyt Kasva -hanke perustavat AI Fab Labin kevään 2024 aikana Kuusamon kaupungin sivistystoimialan sovitulla myötävaikutuksella. Hankkeet hankkivat laitteiston suunnitelluilla budjeteillaan ja valmistelevat tilan sekä tilankäyttösopimuksen. AI Lit -hanke täydentää Fab Labia hankkimalla liikuteltavan 3D tulostimen, laserleikkurin, piirilevyjyrsimen, harjoitustarvikkeita, ohjelmistolisenssejä ja pienlaitteistoja. Lisäksi AI Lit -hanke varaa perustamisessa tarvittaviin ostopalveluihin noin 5 000 euroa flat rate -osuudestaan.

Työpaketti 4 Viestintä

- Lisää tietoisuutta ja kiinnostusta alueen yritysten, kuntien ja AI Fab Labista hyötyvien keskuudessa.
- Vakuuttaa kohderyhmät tekoälyn mahdollisuuksista liiketoiminnassa ja yhteisöissä.
- Innostaa osallistumaan tekoälyosaamisen kehittämiseen ja innovaatiotoimintaan.
- Luo positiivisen kuva hankkeen vaikutuksista.

Hanke vaikuttaa alueen väestön suhtautumiseen tekoälyteknologiaan vähintään viidellä paikallisen ja aluemedian uutisella ja reportaasilla, jotka synnyttävät yhteistä kertomusta tulevaisuuden tuotannosta alueella ja viestivät hankkeen saavutuksista. Hankkeen suoria viestintäkanavia erityisesti tapahtumista kertomiseen ovat Naturpoliksen yrittäjille suunnatut uutiskirjeet (väh. 10 kpl), kotisivu ja somekanavat, Naturpoliksen sekä Kuusamon ja Taivalkosken kuntien tapahtumakalenterit, digitaaliset alustat ja mahdollisuuksien mukaan täydentävät podcastit ja blogit projektipäällikön toteuttamina. Projektipäällikkö vastaa viestinnästä Naturpoliksen viestintäpäällikön tuella. Ostopalveluita käytetään lisäämään viestien näkyvyyttä some- ja hakukonemainonnan avulla

Hankkeen tuloksena koillismaalaisten yritysten ja kuntien tekoälykyvykyys on lisääntynyt ja Koillismaa on verkostoitunut myös kansainvälisiin uudenlaiseen tekoälyyn keskittyviin kehitysverkostoihin. Alueen yrittäjät osaavat hyödyntää tekoälyä tuotteidensa tai palveluidensa tarjoamisessa ja mahdollisuus jatkaa kehitystyötä säilyy AI Fab Labin jatkaessa toimintaansa hankkeen päätyttyä.

Kokonaiskustannusarvio (€):

Henkilöstökustannukset: 140 348

Välilliset kustannukset: 56 140

Kustannukset yhteensä: 196 488

Kokonaisrahoitus suunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus: 157 190

Kuntien rahoitus: 39 298

Muu julkinen rahoitus:

Yksityinen rahoitus:

Rahoitus yhteensä: 196 488

Hankearviointi, pisteet: 42/62

Maakuntaohjelman toimintalinja: KT 3 B

Valmistelija: Jarkko Kärkimaa 050 520 6670

Esitys

Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puoltaa hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

Päätösesityksen perustelut:

Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmaa toimintalinjan ”Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi” ja erityistavoitteen 1.2 ” Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi” osalta.

Hankkeella edistetään verkostomaista yhteistyötä yritysten, tutkimuslaitosten ja oppilaitosten kanssa ja parannetaan Koillismaan digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntämisen TKI-intensiteettiä.

Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022–2025 mukainen erityisesti kehittämisteeman 3 (Yrittävä ja uudistuva Pohjois-Pohjanmaa) ja painopisteen B (Muutoskyvykkyyden vahvistaminen yrittäjyydessä ja elinkeinoelämässä) osalta.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.